

פרשת חוקת

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר (יט, ב)

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר"

הרה"ק בעל השפע חיים מצאנז זי"ע, הזכיר את הדיוק הידוע שהובא במפרשים מפני מה הכתוב אינו אומר "זאת חוקת הפרה" כפי שמתבקש מעניינה של הפרשה?

אלא, הסביר, שחבוי פה רמז לג' דברים המועילים לזכירת הלימוד:

- א. שיחזור על פרקו מאה פעמים ואחד.
- ב. שיצייר שם הוי"ה מול עיניו בשעת הלימוד, כמובא בספרים הקדושים בשם האריז"ל.
- ג. שילמד בקול רם וישמיע לאוזניו.

וזה שהכתוב מלמדנו: **"זאת חוקת התורה"** - זא"ת נוטריקון זכור אל תשכח.
"אשר צו"ה" - בגימטריא ק"א, היינו שתשנה פרקך מאה פעמים ואחד.
"הי" - תצייר שם הוי"ה מול עיניך.
"לאמור" - שתגיד בפה ובקול.

ואם שלוש אלה תעשה לך - לא תשכח את תלמודך!...

וכבר מסופר על הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע שנכנס אליו פעם בחור לקבל ברכה, ובין הדברים שאלו הרבי: אם הוא לומד ומה הוא לומד, משהשיב ונקט לו את המסכתא שהוא עוסק בה, שאלו הרבי: האם הוא גם רגיל לחזור על תלמודו,?

ענה לו הבחור: לא! אני סומך על זכרוני החזק ולכן הנני משקיע בלימוד.

נענה אליו הרבי ואמר: "בני יקירי, הלומד ואינו חוזר הוא גרוע יותר ממי שאינו לומד כל עיקר. והוא דבר פלא, כי היצה"ר מניח לאדם שילמד אבל אינו נותן לו לחזור על תלמודו, כי הוא יודע שבחזרה תלוי הכל!" ומה הנך חושב - המשיך הרבי ואמר: מה הטעם שעם ישראל נוהג - מנהג ישראל תורה שביום טוב של 'שמחת תורה' נוהגים לחזור פעמים הרבה על החלק הראשון שבפרשת "וזאת הברכה", אלא ללמדינו שעיקר לימוד התורה היא "החזרה", לחזור עוד פעם ועוד פעם...

ומעשה נורא מסופר על הגה"ק בעל החתם סופר זי"ע שמראה לנו בפועל איך מתקיימת דברי הגמרא הנ"ל: בסוף ימיו של החתם סופר זי"ע שלח מכתב לתלמידו הגה"ק רבי מנחם כץ זי"ע שיבוא אליו בדחיפות, ונסע התלמיד מיד. כשהגיע לפרשבורג מקום משכנו של החתם סופר, ניסו תלמידיו של החתם סופר למנוע ממנו להיכנס, היות והוא היה כהן, וידעו שמצב רבם אנוש וקרוב מאד ליציאת נשמה ר"ל, ברם היות ורבו קרא לו - נכנס.

כשראהו החת"ס, נתמלא שמחה, ואמר לו: מנחם, האם זוכר אתה את החידוש שאמרתי לך לפני עשרות שנים בסוף מסכת סוטה? ענה ואמר, כן זוכר אני. ביקשו החת"ס שיחזור על הדברים, וחזר על כל דברי החת"ס שאמר אז. צהבו פני החת"ס ואמר: ב"ה חזרתי על כל חידושי שחידשתי בחיי, וכמו שכתבו חז"ל: אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, אולם חידוש זה לא היה זכור לי, וב"ה שהזכרתני. ואז רמז לו בידו הק' למהר ולצאת כיון שהגיע יציאת נשמה, ועלתה נשמתו הטהורה לגנזי מרומים ותלמודו בידו ...

פרשת חוקת

כן מסופר על הגה"ק מטשעבין זי"ע שבאחד הלילות בתקופה האחרונה לחייו, פנה למשמשו ואמר: האם תוכל להביא לי שו"ת נודע ביהודה חלק יו"ד, ברצוני לעיין שם בתשובה בהל' טריפות. בבוקר סיפר המשמש לחתנו של הגאון, שבלילה ביקש הרב את הספר נודע ביהודה. הלך חתנו ה"ה הגאון רבי ברוך שמעון שניארסון זי"ע לבית חותנו ושאלו: איזו שאלה בהלכות טריפות היתה לפניו באמצע הלילה? השיבו הגאון, אני כבר מתכונן לדרך... כשמגיעים למעלה צריכים להיבחן על מה שלומדים פה, לכן אני חוזר למבחן. חזרתי לעצמי את הנודע ביהודה, ובתשובה פלונית שכחתי משהו, לכן הוצרכתי לעיין בה...

למדים כאן כמה דברים: ראשית, למרות שהגאונים האלו כל ימיהם בתורה ובוודאי שחזרו גם על תורתם שלהם ובכל זאת היו עוד צריכים חזרה. דבר נוסף, החזרה מועילה גם לאחר מאה ועשרים שידע מה להשיב ומה לומר מהתורה שלמד הוא בעצמו בזה העולם.